

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/81/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219003
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117219003.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a. s.; skrátene VÚB, a. s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpeného: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o. so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36715352, proti žalovanej: F. K., N.. XX.XX.XXXX, A. M. XXXX/XX, XXX XX W., o zaplatenie 73,96 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 22.11.2017 č. k. 8Csp/184/2017-26 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok vo výroku I. a III. a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 58,96 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 58,96 EUR od 30.10.2014 do zaplatenia a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 60 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.“

2. Súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľ (ďalej len „ZoSÚ“) a ust. § 52 ods. 1 a 4 a § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

3. Konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ZoSÚ a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Zmluvu uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy ako aj Všeobecných obchodných podmienok bol daný právnym predchodcom žalobcu bez možnosti žalovanej privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie. Vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou vznikol na základe zmluvy o pôžičke, ktorou jej boli poskytnuté finančné prostriedky právnym predchodcom žalobcu vo výške 850 eur, ktoré žalovaná mala splatiť v pravidelných 48 splátkach vo výške 29,43 eura mesačne. V prospech žalobcu žalovaná uhradila sumu 1346,63 eura. Súd prvej inštancie mal za preukázané z predložených listinných dôkazov,

že žalovaná neuhradila žalobcovi sumu vo výške 58,96 eura, čo predstavuje pohľadávku žalobcu. Súd prvej inštancie zamietol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 15 eur titulom MP3 (manipulačný poplatok) z dôvodu, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by zmluva o pôžičke obsahovala dojednanie uvedeného poplatku.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP). Žalobca mal v konaní úspech v rozsahu 80 % k pôvodnej žalovanej sume (uplatnená suma 73,96 eura, priznaná suma 58,96 eura), a preto má právo na náhradu trov konania v rozsahu 60 % (80-20). O výške náhrady trov rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu vyhovujúceho výroku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Zdôraznila, že v prejednávanej veci uzavrela ako spotrebiteľ so žalobcom, dodávateľom finančnej služby spotrebiteľskú zmluvu. Poukázala na ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f), j) a k) a § 11 ods. 1 ZoSÚ. Namietala, že v zmluve nie je správne uvedená konečná splatnosť úveru údajom 1/2015, pričom zákon ukladá určiť v zmluve konečnú splatnosť uvedením presného dátumu v podobe deň, mesiac a rok. Výška RPMN je v zmluve uvedená údajom 29,18 %, avšak podľa internetovej kalkulačky je RPMN pri splátke 29,43 eura a počtu splátok 48 v hodnote 30,91 %. V zmluve o úvere je uvedená celková čiastka, ktorú musí zaplatiť spotrebiteľ vo výške 1.372,80 eura. Podľa prehľadu splátok je celková čiastka 1.405,59 eura a ak sa vynásobí počet splátok 48 x výška splátky 29,43 eura vychádza suma 1.412,64 eura. Podľa názoru odvolateľky došlo zo strany žalobcu ku klamaniu spotrebiteľa, lebo nie je jasné, aká je celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ uhradiť. Navrhla, aby súd preskúmal, či výška úrokovej sadzby 29,18 %, uvedená v zmluve nie je v rozpore s dobrými mravmi a neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Úrokové miery podobného úveru v bankách pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 1 rok do 5 rokov, v januári 2011 boli vo výške 11,04 %. Úrok dohodnutý medzi účastníkmi bol takmer trikrát väčší. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý poukázal na bod 4. napadnutého rozsudku, kde súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná sa napriek výzve k žalobe a jej prílohám, ktoré jej boli doručené dňa 20.09.2017 nevyjadrila. Žalovaná bola v rámci prvoinstančného konania nečinná, pričom svoju nečinnosť žiadnym spôsobom neospravedlnila. V tejto súvislosti poukázal na § 366 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. Navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a priznať žalobcovi právo na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. Žalovaná v odvolaní namieta, že súd prvej inštancie neprihliadol tak na chýbajúce obligatórne náležitosti v zmluve o pôžičke v zmysle ZoSÚ, ako aj neprimeranú výšku úrokovej sadzby.

10. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa odseku 2, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

12. Podľa odseku 3, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa odseku 4, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ustanovenia § 1 odsek 2 ZoSÚ, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa ustanovenia § 2 ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovaná uzatvorila dňa 22.01.2011 so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s., so sídlom v Kežmarku, Hlavné námestie 12 (právny nástupca spoločnosti Quatro, a. s.) - t. j. pôvodný žalobca a právny predchodca aktuálneho žalobcu, zmluvu o pôžičke č. XXXXXX. Predmetom uvedenej zmluvy bolo poskytnutie pôžičky v celkovej výške 850 eur, za dojednaný úrok vo výške 29,18 % ročne, návratnosť pôžičky v splátkach po 29,43 eura, v počte splátok 48, RPMN vo výške 29,18 %, priemerná hodnota RPMN 44,57 %, konečná splatnosť úveru - január 2015, celková suma pôžičky 1.372,80 eura a mesačná výška poistenia 0,83 eura pri sadzbe poistenia 2,90 %.

17. Ku dňu 29.10.2014 právny predchodca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru. Podľa prehľadu splátok žalovaná uhradila 1.346,63 eura.

18. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o pôžičke zo dňa 22.01.2011 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Nemali by byť taktiež žiadne pochybnosti o tom, že predmetná vec sa týka sporu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ. Právny predchodca žalobcu a žalovaná uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, v ktorej mala žalovaná postavenie spotrebiteľa podľa § 2 písm. a) ZoSÚ, pretože nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a právny predchodca žalobcu bol v postavení veriteľa v zmysle § 2 písm. b) ZoSÚ pretože úver poskytuje v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Zdá sa, že žalovaná nemá právnické vzdelanie. Nie je zastúpená odborníkom na právo a v konaní pred súdom prvej inštancie bola procesne pasívna. Skutkovým tvrdeniam žalobcu neodporovala.

21. Jedným zo základných nosných princípov rekonštrukcie civilného procesného práva je princíp procesnej zodpovednosti strán sporu. Podľa všeobecných ustanovení o konaní sa súd prísne spravuje dispozičným princípom, čo sa ďalej odzrkadľuje v princípe formálnej pravdy. Najprísnejšou sankciou za pasivitu strán v konaní, najmä za neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena, je strata sporu. Takéto nastavenie civilného procesu je však len veľmi ťažko zlučiteľné s jeho sociálnou funkciou v sporoch s ochranou slabšej strany. Ustanovenie § 295 CSP predstavuje jedno z kľúčových ustanovení prelamujúce dispozičný princíp v civilnom procese s cieľom poskytnúť spotrebiteľovi čo najväčšiu mieru ochrany jeho práv garantovaných hmotným právom.

22. Slovenská republika je v zmysle jej únijných záväzkov, najmä článku 6 Smernice Rady 93/13/EHS, povinná zabezpečiť spotrebiteľovi vysokú mieru ochrany jeho práv v tom zmysle, aby nekalé podmienky

použitie v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa v zmysle vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa. Účinnú ochranu v tomto zmysle možno dosiahnuť, len ak má súd právomoc zhodnotiť neprijateľné podmienky z úradnej povinnosti (viď rozhodnutie SD EÚ vo veci C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial SA). V zmysle § 298 v spojení s § 295 CSP je súd povinný aj bez návrhu skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok, a to všetkých podmienok súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, na tento účel a bez návrhu obstará a zabezpečí dôkaz a vykoná ho a výslovne uvedie vo výroku znenie zmluvnej podmienky ak dospeje k záveru o jej neprijateľnosti. Tieto ustanovenia predstavujú v Civilnom sporovom poriadku odôvodnenú výnimku z dispozičného princípu a z princípu ne ultra petitem.

23. Systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah. Vzhľadom na toto znevýhodnené postavenie článok 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13/EHS dosiahnuť, SDEÚ viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. V tejto súvislosti Súdny dvor EÚ rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice a v prípade, že to tak je, posúdiť ex offo prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia. Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením.

24. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offo súdnej kontroly. Je síce pravdou, že SD EÚ zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 Kušionová), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru odvolacieho súdu je povinný ex offo reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 Smernice Rady 93/13/EHS.

25. Z citovanej judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je relativizovaná nielen dôkazná povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Vnútroštátny súd totiž musí prihliadnuť na nekalú povahu spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu spotrebiteľa.

26. Podľa § 2 písm. g/, h/ ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie: g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

27. Podľa § 9 ods. 2 písm. f/, g/, k/ ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradenie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia

28. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

29. Žalovaná namietala, že v predmetnej zmluve je uvedený nesprávny údaj o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, ako aj nesprávny údaj o RPMN.

30. Poznanie rozsahu prijatého záväzku predstavuje pre spotrebiteľa východisková informácia pre uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z tohto dôvodu zákonodarca explicitne vyžaduje od dodávateľa, aby v zmluvách o spotrebiteľskom úvere uvádzal celkovú čiastku, ktorú je spotrebiteľ z poskytnutého úveru povinný zaplatiť, pričom v ust. § 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení vymedzuje spôsob jej výpočtu.

31. Vychádzajúc z obsahu zmluvy o poskytnutie pôžičky sa zdá, že údaj vyplývajúci zo zmluvy po súčte sumy 850 eur a sumy 522,80 eura je vyjadrený v neprospech spotrebiteľa, keďže z hľadiska transparentnosti by ho mohol uvádzať do omylu ohľadom výhodnosti úveru, o nižšej reálnej celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pretože súčin počtu splátok (48) a výšky anuitnej splátky (29,43 eura) je vo vyššej výške (1.412,64 eura) ako súčet výšky úveru 850 eura a celkových nákladov vo výške 522,80 eura ako je reálne uvedené v zmluve.

32. Z obsahu zmluvy v pôžičke je zrejmé, že súčasťou zmluvy je aj poistenie schopnosti klienta splácať splátky. Sadzba poistenia je 2,9 % a mesačná výška postenia je 0,83 eura.

33. V bode IV. Zmluvy o pôžičke pod označením Poistenie schopnosti splácať splátky pôžičky sa nachádza vyhlásenie žiadateľa: Som si vedomý(á), že podpisom tejto Zmluvy o pôžičke (ďalej len „Zmluva“) zároveň vyjadrujem svoj súhlas s poistením schopnosti splácať Splátky Pôžičky poskytovanej Spoločnosťou (ďalej len „poistenie“). Poistenie mi vzniká na základe Rámcovej zmluvy o poistení č. B. (ďalej len „RZoP“), uzatvorenej medzi Spoločnosťou (ako poisťníkom) a Poisťovňou Cardif Slovakia, a. s., so sídlom Plynárenská 7/C, 821 09 Bratislava, IČO: 36 534 978, zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu v Bratislave I, oddiel Sa, vložka č. 2547/B (ako poisťiteľom) a Všeobecných poisťných podmienok poisťiteľa uvedených v čl. 1.1. Podmienok k Zmluve (ďalej len „VPP“), a to v rozsahu Základného súboru poistenia A), resp. v prípade vyznačenia žiadosti o Komplexný súbor poistenia B) v rozsahu Komplexného súboru poistenia B), podľa RZoP, VPP a čl. 1. a 2. Podmienok k Zmluve. Podpisom tejto Zmluvy ďalej potvrdzujem, že som bol(a) oboznámený a súhlasím s podmienkami uvedenými v RZoP a VPP, poistenie spĺňa moje požiadavky a potreby a bolo mi sprostredkovateľom poistenia (uvedeným v čl. 1.2. Podmienok k Zmluve) odporúčané, keďže kryje riziká o poistenie ktorých mám záujem. Som si vedomý(á) svojho práva odmietnuť poistenie, ako i povinnosti oznámiť, že nespĺňam podmienky pre vznik poistenia, uvedené v čl. 5.5. Podmienok k Zmluve. Odmietnutie poistenia resp. nesplnenie podmienok pre vznik poistenia označím krížikom nižšie.

34. Následne sú v bode IV. predmetnej zmluvy uvedené možnosti pre označenie žiadosti o poistenie typu B) Komplexný súbor poistenia a možnosť vyznačenia odmietnutia poistenia, resp. nespĺňania podmienok poistenia.

35. Je zásadnou právnou otázkou, či poistné vo výške 0,83 eur mesačne sa započítavalo do celkovej čiastky, ktorú mala žalovaná zaplatiť, pretože v konaní doteraz nebolo súdom prvej inštancie vykonané dokazovanie za účelom zistenia, či žalovaná bola nútená poistnú zmluvu uzavrieť v tom zmysle, že by jej uzavretie bolo podmienkou poskytnutia úveru zo strany žalobcu.

36. Odvolací súd podotýka, že text týkajúci sa podmienok poistenia je písaný drobným, takmer nečitateľným písmom vo forme zhusteného textu obsahujúceho odkazy na iné listiny označené skratkami. Údaje o poistení typu A sú zakomponované v časti III. formulárovej zmluvy, obsah ktorej žalovaná ovplyvniť nemohla, text je písaný malým písmom. Zdá sa, že zmluvné dojednania, či určité časti zmluvy spotrebiteľ určite žiadnym spôsobom nedojednávával, keďže sú vopred predtlačené bez možnosti vpisovania nových údajov a sú navyše písané drobnejším písmom ako zmluva. Otázkou drobného písma v zmluvách, či úverových podmienkach, sa rovnako už zaoberali aj súdy a opakovane vyslovili, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Skutočnosť, že písmo je nečitateľné, pričom obsahuje kľúčové dojednania zakotvujúce povinnosti, považovali už súdy za neprijateľnú zmluvnú podmienku (nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 342/09 zo dňa 15.6.2009). Uvedená skutočnosť by potom mohla smerovať k záveru o posúdení dohody o poistení ako neplatnej.

37. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27Co/163/2018 zo dňa 27.09.2018, ktorý vo svojom rozhodnutí konštatoval, cit.: Za splnenie povinnosti uviesť údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je možné považovať len prípad, kedy má spotrebiteľ jednoznačnú vedomosť o údajoch uvedených v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v čase, kedy zmluvu na znak súhlasu podpisuje a vyjadruje vôľu byť ňou viazaný, ktorý údaj musí byť zrozumiteľný a bez pochybností poznateľný. Úverová zmluva je konsenzuálnym kontraktom a už pri uzavretí zmluvy v deň jej uzavretia, bez ohľadu na deň poskytnutia spotrebiteľského úveru, alebo akékoľvek ďalšie oznámenia (tiež o inej výške predposlednej, či poslednej splátky), musia byť dohodnuté určito a jednoznačne jej podstatné obsahové náležitosti. Bolo preto povinnosťou právneho predchodcu žalobcu v uzatvorenej zmluve jednoznačne a zrozumiteľne aj tento údaj uviesť a to v rámci hlavných parametrov úveru a tiež tak, aby nebol vo vnútornom rozpore s ďalšími parametrami úveru. Účelu úpravy spotrebiteľského práva, ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu zodpovedá len taký výklad uvedeného ustanovenia, ktorý jasne a zrozumiteľne stanovuje (bez možnosti variabilných, či špekulatívnych interpretácií) aká je celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pričom netreba ďalej zdôrazňovať, že táto musí byť vzájomne súladná s ostatnými hlavnými parametrami úveru zavedenými do zmluvy.

38. Pri posudzovaní spornej otázky je potrebné vziať na zreteľ, že v spotrebiteľskom vzťahu je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, lebo má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. Preto treba od dodávateľa očakávať aj vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať vo všeobecnej polohe poctivo. Ak takto nepostupuje, spreneverí dôveru druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania, a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje aj tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, zvlášť ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napr. zmluvné dojednanie musí mať dostatočnú veľkosť písma, nesmie byť vo výrazne menšej veľkosti, ako ďalší text, nesmie byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Pri konštrukcii zmluvy a súvisiacich dokumentov je potrebné sa zaoberať tiež otázkou, či úmyslom dodávateľa skutočne bolo postupovať v zmysle zákona tak, aby priemerný spotrebiteľ v čase uzatvárania zmluvy mal vedomosť o všetkých podstatných parametroch úveru a mohol tak posúdiť svoju úverovú zaťaženosť, v súvislosti s čím je potrebné dodať, že nekalé obchodné praktiky sú zakázané /§ 7 zák. o ochrane spotrebiteľa.“

39. Odvolací súd zástava názor, že pokiaľ v predmetnej veci uzatvorenie poistenia bolo podmienkou pre získanie úveru, v zmysle ustanovení ZoSÚ náklady súvisiace s poistením mali byť zahrnuté do výšky RPMN. Pokiaľ sa tak nestalo, je RPMN v zmluve o úvere uvedená v nesprávnej výške. Uvedenie nesprávnej výšky RPMN má podľa názoru odvolacieho súdu rovnaké následky, ako keby RPMN nebola uvedená vôbec. Spotrebiteľ nepozná skutočnú výšku RPMN, v dôsledku čoho si nemôže spraviť obraz o celkovej cene úveru a nemôže posúdiť, nakoľko je úver pre neho výhodný. Ak bola v zmluve o pôžičke uvedená nesprávna RPMN a táto je nižšia ako reálna RPMN predmetnej úverovej zmluvy je to v neprospech spotrebiteľa, a preto sa úverová zmluva v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

40. Vo vzťahu k absencii rozdelenia splátok na istinu, úroky a poplatky podľa ust. § 9 odsek 2 písm. k/ ZoSÚ odvolací súd dáva súdu prvej inštancie do pozornosti rozsudky tunajšieho súdu, napr. sp. zn. 6Co/68/2018 zo dňa 28.06.2018, 20Co/36/2018 zo dňa 12.07.2018, 22Co/150/2018 zo dňa 26.02.2018 a dodáva, že dôležitý je tiež výklad rozsudku súdneho dvora vo veci C-42/15 a smernice 2008/48/ES, pretože sa zdá, že súdny dvor mal „eurovýhradu“ len k amortizačnej tabuľke ako povinnej náležitosti zmluvy a len vo vzťahu k istine. Prejednávaná vec sa však netýka amortizačnej tabuľky, ale špecifikácie splátok úveru podľa jednotlivých zložiek, čo je v konečnom hľadisku relevantné aj na účely transparentnosti vstupných údajov pre výpočet RPMN.

41. Odvolací súd má za to, že princíp právnej istoty prevažuje, smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, a preto v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je v prípade absencie náležitosti špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov je potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

42. Odvolací súd dodáva, že uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 22Co/20/2018 zo dňa 27.3.2018 bola podaná prejudiciálna otázka v reakcii na rozsudok C-42/15.

43. Odvolací súd poukazuje na ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

44. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

45. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatváral zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk.

46. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 29,43 % viac takmer trojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami, pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek (11,04 %, č. I. 31 spisu). Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a táto skutočnosť by mohla odôvodňovať záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

47. Za tohto stavu odvolací súd rozsudok vo výroku I. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania zrušil s poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

48. Súd prvej inštancie o veci opätovne rozhodne, pričom vec v otázke splnenia obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f), g) a k) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke zo dňa 22.01.2011, ako aj rozpor úroku s dobrými mravmi, posúdi v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu. Svoju úvahu, ktorou sa bude riadiť, náležite odôvodní. Jeho rozhodnutie musí zodpovedať zákonným kritériám podľa § 220, ods. 2 CSP.

49. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie ako o trovách prvoinstančného, tak i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

50. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP, v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).